

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Частина 1

COMBAT HORTING AND ACTIVITIES OF UKRAINIAN LAW ENFORCEMENT AUTHORITIES

ІРПІНЬ – 2021

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**

***МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ***
**БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ**

Частина 1

**04–05 січня 2021 року
м. Ірпінь**

*Рекомендовано до друку Науково-методичною колегією
Національної федерації бойового хортингу України
(протокол від 09.01.2021 № 8).*

Науковий керівник конференції

Пашко П. В. – ректор Університету державної фіскальної служби України, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Організаційний комітет конференції

Голова оргкомітету:

Чмелюк В. В. – кандидат юридичних наук, проректор з питань підготовки кадрів податкової міліції – начальник Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України, полковник податкової міліції, учасник бойових дій.

Голова науково-методичної ради оргкомітету:

Єрмоменко Е. А. – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету ДФС України, кандидат педагогічних наук, президент Національної федерації бойового хортингу України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, Заслужений тренер України, майстер спорту України міжнародного класу, майор десантно-штурмових військ ЗС України, учасник бойових дій.

Заступники голови оргкомітету:

Грищук В. Л. – кандидат юридичних наук, начальник кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, підполковник податкової міліції, учасник бойових дій;

Бухтіяров О. А. – кандидат юридичних наук, заступник начальника кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, учасник бойових дій.

Члени оргкомітету:

Параниця С. П. – кандидат юридичних наук, професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, учасник бойових дій;

Антоненко С. А. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України;

Бадьора С. М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України;

Гарбовський Л. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Університету ДФС України.

Є80 Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 4–5 січня 2021 р. / Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. Ч. 1. – 1419 с.

Збірник містить наукові роботи учасників конференції, дослідження з педагогіки, психології, філософії, історії, теорії і методики викладання бойового хортингу, проведені відповідно до угоди про співпрацю між Національною федерацією бойового хортингу України та Університетом державної фіскальної служби України. Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямі теоретичних та практичних аспектів удосконалення професійних компетентностей фахівців бойового хортингу у системі правоохоронних органів України.

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновки несуть відповідальність автори матеріалів.

Мосійчук В. О., Єрмоєнко Е. А., Сибільов А. П.	
Бойовий хортинг та соціально-психологічні основи виховання особистості спортсмена	957
Єрмоєнко Е. А.	
Умови психомоторного розвитку спортсменів бойового хортингу високої кваліфікації	968
Семигал О. М., Єрмоєнко Е. А., Вехтєв В. В.	
Психотерапевтичний напрям як розділ підготовки спортсменів бойового хортингу до успішної змагальної діяльності	981
Кліпов Ю. О., Єрмоєнко Е. А., Карасевич С. А.	
Глибинний морально-філософський гарт як основа стійкості спортсменів бойового хортингу до екстремальних ситуацій	993
Несмачний В. П., Вехтєв В. В., Єрмоєнко Е. А.	
Режими виконання силових вправ бойового хортингу	1008
Сокол Є. М., Єрмоєнко Е. А., Каменюка О. В.	
Методи уникнення шкідливих звичок спортсменами бойового хортингу	1020
Удовицький О. І., Єрмоєнко Е. А., Карасевич С. А.	
Бойовий хортинг у програмі гурткових занять школярів	1031
Харів Л. Д., Сибільов А. П., Єрмоєнко Е. А.	
Систематизація фізичної підготовки спортсменів бойового хортингу за методами та періодами тренувань	1048
Сибільов А. П., Єрмоєнко Е. А., Карасевич С. А.	
Оптимальні обсяги рухових навантажень учнів початкової школи на заняттях з бойового хортингу	1071
Єрмоєнко Е. А.	
Оцінка функціональних можливостей і силових якостей спортсменів бойового хортингу	1088
Кузора І. В., Єрмоєнко Е. А.	
Педагогічні умови виховання цілеспрямованості в старшокласників у процесі занять бойовим хортингом	1099
Кіблицька А. О., Кіблицький Р. В., Єрмоєнко Е. А.	
Модель організації спільної діяльності педагогів і батьків як умова формування здорового способу життя учнів бойового хортингу	1113
Єрмоєнко Е. А., Шукалюк Ю. С.	
Позитивний вплив фізичних вправ бойового хортингу на руховий апарат людини	1128
Пеньков Ю. М., Єрмоєнко Е. А., Мірчев Д. В.	
Змістовні характеристики складових здорового способу життя учнів секції бойового хортингу у закладі позашкільної освіти	1143
Шишко А. П., Єрмоєнко Е. А., Кривенко В. П.	
Ефективність особистісно орієнтованої технології формування здорового способу життя школярів і студентів у процесі занять бойовим хортингом	1158

ЕФЕКТИВНІСТЬ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ШКОЛЯРІВ І СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ БОЙОВИМ ХОРТИНГОМ

ШИШКО Андрій Петрович

*президент Енергодарської міської федерації бойового хортингу в Запорізькій області,
віце-президент Запорізької обласної федерації бойового хортингу,
член тренерської ради Національної федерації бойового хортингу України,
суддя національної категорії, майстер спорту України з хортингу;*

СРЬОМЕНКО Едуард Анатолійович

*професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки Факультету
підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції
Університету ДФС України, кандидат педагогічних наук, президент Національної федерації
бойового хортингу України, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України,
Заслужений тренер України, майстер спорту України міжнародного класу,
майор десантно-штурмових військ Збройних Сил України, учасник бойових дій;*

КРИВЕНКО Володимир Петрович

*віце-президент Чернігівської обласної федерації бойового хортингу,
заступник офіційного представника Національної федерації бойового хортингу України
в Чернігівській області, керівник гуртка з бойового хортингу клубу дитячої та юнацької
творчості Семенівської міської ради Чернігівської області, суддя національної категорії,
майстер бойового хортингу, підполковник поліції, учасник бойових дій.*

Анотація. Метою даного наукового дослідження є вивчення ефективності особистісно орієнтованої технології формування здорового способу життя школярів і студентів у процесі занять бойовим хортингом, визначення та наукове обґрунтування засобів позитивного впливу бойового хортингу, що сприяють формуванню здорового способу життя учнівської та студентської молоді та підвищенню рівня здоров'я старшокласників і студентів. Викладено матеріал щодо концепції і підходів до класифікації фізичних вправ та оздоровчих елементів бойового хортингу, критерії діагностування рівня сформованості здорового способу життя учнівської та студентської молоді. Проведено теоретичний аналіз проблеми вивчення ефективності особистісно орієнтованої технології формування здорового способу життя школярів і студентів у процесі занять бойовим хортингом, а також формування здорового способу життя учнів старших класів школи і студентів та умов застосування оздоровчих, загальнорозвивальних та спеціальних фізичних вправ бойового хортингу для підвищення ефективності роботи систем організму школярів і студентів, які займаються у спортивних секціях і гуртках з бойового хортингу в закладах загальної середньої та вищої освіти.

Ключові слова: особистісно орієнтована технологія, бойовий хортинг, здоровий спосіб життя, фізична вправа, учнівська молодь, студенти.

Актуальність наукового дослідження. В українському суспільстві останнім часом активізувалася увага до здорового способу життя молоді, що відображається занепокоєння суспільства здоров'ям випускників закладів загальної середньої освіти і фахівців, які випускаються вищою школою, зростанням захворюваності в процесі їхньої професійної підготовки, зниженням дієздатності в трудовій сфері.

Необхідно відзначити, що не існує здорового способу життя як певної особливої форми життєдіяльності поза способу життя в цілому [1–12; 19–32]. Тенденція абсолютизувати здоровий спосіб життя, перетворити його в якийсь самостійний феномен відволікає від справжньої суті проблеми, деформує трактування здорового способу життя та підходи до його формування.

Якою б досконалою не була медицина, вона не може позбавити кожного від усіх хвороб. Людина – сама творець свого здоров'я, за яке треба боротися, і це є правдою життя. З раннього віку необхідно вести активний спосіб життя, гартуватися, займатися фізкультурою і спортом, дотримуватися правил особистої гігієни, тобто домагатися розумними шляхами справжньої гармонії здоров'я.

Не випадково останні роки вчені все частіше звертаються до здорового способу життя як до самостійного соціального феномена, характеризують його як особливий стан особистості (В. Ф. Бойко, О. М. Докукіна, В. В. Зонь, С. А. Карасевич, Т. Ю. Круцевич, В. Б. Нечерда, І. М. Самоха). Проте феномен здорового способу життя особистості вивчений далеко не повністю, хоча проблеми культури духу і тіла ставилися ще в епоху стародавніх цивілізацій.

Життя людини залежить від стану здоров'я організму і широти використання його психофізіологічного потенціалу. Всі сторони людського життя в широкому діапазоні соціального буття – виробничо-трудовому, соціально-економічному, політичному, сімейно-побутовому, духовному, оздоровчому, навчальному – в кінцевому рахунку, визначаються рівнем здоров'я.

Гарне здоров'я – основна умова для виконання людиною його біологічних і соціальних функцій, фундамент самореалізації особистості. Здоров'я представляє собою досить складне явище, характерні і значущі сторони якого не можна висловити коротко й однозначно. В даний час існує десятки різних визначень здоров'я [13–18]. Сучасне наукове визначення цього поняття має ґрунтуватися на факті, що стан здоров'я виступає як процес та матеріальне явище в людському організмі. Таким чином, здоровий спосіб життя грає ключову роль в становленні особистості учня старшої школи та студента закладу вищої освіти, а формування ставлення до здорового способу життя як цінності виступає найважливішим компонентом професійного навчання студентів.

Вихідні передумови розроблення теми наукового дослідження. Проведений аналіз щодо формування здорового способу життя учнівської та студентської молоді засобами бойового хортингу дозволяє зробити висновок про те, що найчастіше формування даного особистісного утворення відбувається стихійно. За результатами констатувального експерименту на базі кафедри хортингу та реабілітації Навчально-наукового інституту спеціальної фізичної і бойової підготовки та реабілітації Університету державної фіскальної служби України (УДФСУ), цілеспрямованої роботи з формування у студентів ставлення до здорового способу життя як професійної цінності постійно приділяють увагу 20 % викладачів, 50 % – лише іноді, 30 % – не надають цій проблемі значення.

Питання формування ставлення учнівської та студентської молоді до здорового способу життя досліджувалися О. О. Єжовою, О. І. Остапенком, Ж. В. Петрочко, Т. В. Тарасовою, М. В. Тимчиком, К. І. Черною. Валеологічні аспекти досліджуваної проблеми і питання оптимізації рухової активності учнівської та студентської молоді розглядалися в роботах З. М. Діхтяренко, М. Д. Зубалія, С. І. Присяжнюка, А. В. Хатько та ін.

Ціннісні аспекти здорового способу життя учнівської та студентської молоді порушувалися в роботах І. Д. Беха, К. О. Журби, В. І. Кириченко, В. М. Оржеховської, Т. Є. Федорченко. Однак процес формування здорового способу життя у молоді засобами бойового хортингу не було предметом окремого дослідження.

Мета статті. Мета дослідження полягла у визначенні та науковому обґрунтуванні засобів позитивного впливу бойового хортингу, що сприяють формуванню здорового способу життя учнівської та студентської молоді та підвищенню рівня здоров'я старшокласників і студентів.

Виклад основного матеріалу. Певні в програмі розвитку охорони здоров'я цілі і завдання представляють собою комплексну систему заходів, яка послужить відправною точкою в боротьбі з серйозними соціально значущими захворюваннями, такими як хвороби системи кровообігу, туберкульоз, злоякісні новоутворення.

Органи управління охорони здоров'я в усьому світі приділяють підвищену увагу питанням боротьби з хронічними захворюваннями. Україна в цьому плані не є винятком. Як показав аналіз результатів комплексу заходів, проведених у ході реалізації пріоритетного національного проекту «Здорова нація», динаміка смертності від хронічних захворювань, таких як туберкульоз, рак, діабет, серцево-судинна недостатність невтішна [33–48]. Тому глобальна мета, на досягнення якої сьогодні повинні бути націлені не тільки органи державного управління та охорони здоров'я, але і вся сукупність осіб, відповідальних за організацію охорони здоров'я і соціальний захист населення – профілактичну діяльність, спрямовану на боротьбу з основними факторами ризику хронічних захворювань і подальше скорочення випадків захворюваності та смертності українців.

Першочергове завдання в цьому напрямі – забезпечення всебічного розвитку потенціалу здоров'я населення за допомогою масової популяризації здорового способу життя людини. Поряд з лікуванням, профілактиці захворювань в нашій системі охорони здоров'я завжди відводилося пріоритетне місце. Традиційно галузь охорони здоров'я мала значні успіхи в профілактиці інфекційних захворювань: їх поширення піддається контролю і в даний час. Ситуація ж з профілактикою хронічних неінфекційних захворювань тривожна.

Сьогодні наша система охорони здоров'я потребує впровадження інноваційних рішень в області організації і практичного здійснення профілактики. Необхідно більш активно використовувати наукові та практичні досягнення як вітчизняного, так і світового досвіду в питаннях поширення інформації про здоровий спосіб життя та його популяризацію в масах.

Проблема організації на робочому місці умов, що сприяють підтримці здоров'я співробітників, характеризується високим ступенем наукової опрацьованості в зарубіжній літературі, їй присвячені роботи таких зарубіжних авторів, як Breslow L., Fielding J., Herrman A. A., Wilbur C. S., Robert Loo, Aldana S. G. та інших. Усі вони підкреслюють користь корпоративних програм підтримки здорового способу життя, численні вигоди всіх зацікавлених сторін. У вітчизняній літературі ситуація зворотна: дана тема опрацьована недостатньо.

Як вже було зазначено раніше, хронічні захворювання викликають ряд серйозних наслідків, таких як погіршення загального рівня якості життя людини, її передчасну смерть, а також в цілому сприяють негативним матеріальним наслідкам для сімей, серйозним економічним збиткам на рівні громад і суспільства в цілому.

До основних ризиків експерти міжнародної організації відносять звичайні, ні для кого не секретні і такі, що піддаються зміні, чинники, якими в більшості своїй пояснюються випадки смерті від хронічних неінфекційних захворювань у всіх вікових і статевих групах: нездоровий раціон харчування, недостатнє фізичне навантаження, споживання тютюну та алкоголю тощо.

Підтверджуючи експертну думку, ґрунтуючись на даних наукових досліджень, представлених у дослідженні, нижче в таблиці наведені переліки основних факторів ризику, в основі яких полягають поведінкові звички людини, і їх можливі наслідки.

Таблиця 1.

Вплив способу життя на здоров'я людини

Фактори ризику	Наслідки для здоров'я
Куріння	Серцево-судинні захворювання Рак Хронічні захворювання легень Травми
Відсутність фізичної активності	Серцево-судинні захворювання Рак Діабет II типу
Висококалорійне харчування зі зниженим вмістом клітковини, підвищеним – жирів і солі	Серцево-судинні захворювання Рак Діабет II типу
Алкогольна і наркотична залежність	Серцево-судинні захворювання Рак Ураження печінки Депресія Травми Суїциди ВІЛ-інфекція
Ризикована сексуальна поведінка (численні партнери, секс без презервативу)	Інфекції, що передаються статевим шляхом ВІЛ-інфекція Рак

Як видно з наведеної таблиці, в списку наслідків поведінкових практик, що відносяться до основних факторів ризику, присутні хронічні неінфекційні захворювання: ішемічна хвороба серця, серцево-судинні захворювання, захворювання легень, рак, діабет. Неодмінно варто відзначити, що при наявності у людини двох і більше факторів ризику негативний ефект підсумовується.

Так, у країні хронічні неінфекційні захворювання є основною причиною смертності (80 % всіх смертей) [49–62]. Дані показують, що картина смертності в нашій країні відрізняється від загальносвітової, оскільки у середньому в світі смертність через хронічні захворювання становить близько 60 %. До основних причин такої різниці можна віднести нестабільні умови навколишнього середовища, як в соціально-політичному плані, так і екологічному: у порівнянні зі світовими показниками в кілька разів нижче рівень доходів населення, також на низьких позиціях рівень довіри

відповідальним державним органам, споживання характеризує низька якість продуктів і послуг у порівнянні зі світовими стандартами якості тощо.

Разом з цим, безпосередні заходи щодо профілактики хронічних захворювань та боротьби з основними факторами ризику в нашій країні також можна вважати не цілком успішними: так, за даними АІРМ на одного дорослого в 2015 році приходиться 1,9 тисячі викурених сигарет і 9,3 літрів чистого спирту в рік, що значно вище того ж показника в країнах з високим рівнем доходу. Споживання ж тютюну і алкоголю в Україні знизилося з 2004 по 2012 рік тільки на 5 % і 2,3 % відповідно.

В першу чергу, багато роботодавців прагнуть удосконалювати свій образ в очах громадськості додавши до нього таку характеристику, як соціальна відповідальність. Яскравими прикладами компаній, пропагуючих і практикуючих діяльність, спрямовану на профілактику здорового способу життя, є великі, в тому числі інтернаціональні підприємства.

Компанії, які піклуються про своїх співробітників, стають більш привабливими як для потенційних працівників, так і для партнерів та клієнтів. Здоров'я персоналу вже давно стало найважливішим ресурсом для будь-якої компанії. За кордоном HR-відділи за допомогою управління здоров'ям персоналу сприяють мінімізації витрат організації та стимулюють працівників, підвищуючи їх працездатність.

Фахівці заявляють: «Хворий співробітник обходиться бізнесу куди дорожче, ніж економія на умовах праці» [63–78]. Зарубіжний досвід довів, що корпоративні практики підтримки здорового способу життя дозволяють знизити захворюваність на 40–50 %, кількість днів непрацездатності – на 20 %, підвищення виявлення хронічних захворювань – на 10–15 %. Крім цього, здорові люди більш продуктивні, і така продуктивність є шляхом до додаткових доходів організації.

Так, наприклад, в 2004 році було доведено те, що протягом 1 року впровадження загальної заборони на куріння на робочому місці (в офісі та в його найближчих околицях) в США істотно вплинуло на здоров'я і принесло економічні вигоди. В основному позитивний вплив досягається за рахунок скорочення обсягів пасивного куріння. Результативність такого заходу також доведена на рівні кожного штату та провінції.

В цілому, відмічено, що протягом року скасування куріння на робочому місці спричинить понад 1,3 млн відмов від куріння, разом з цим запобіжить близько 1500 інфарктам міокарда і 350 серцевим нападам, що оцінено дослідниками в 49 млн \$ прямих медичних витрат. Відзначено, що дані цифри при стабільній роботі заходів мають тенденцію до зростання.

Поліпшення стану здоров'я громадян та вдосконалення системи охорони здоров'я багато в чому залежать від пріоритетних напрямів її розвитку. Протягом останніх років такими напрямками є збереження і зміцнення здоров'я шляхом масової популяризації здорового способу життя та забезпечення громадян однаково доступною та якісною медичною допомогою.

Разом із вдосконаленням інфраструктури системи охорони здоров'я, підвищенням якості медичної допомоги та рівня підготовленості і кваліфікації медичних кадрів необхідно формувати єдине профілактичне середовище.

Визначені в програмі розвитку охорони здоров'я цілі і завдання дають направлення для розробки комплексної системи, яка націлена в тому числі на боротьбу з серйозними соціально значущими захворюваннями, такими як хвороби системи кровообігу, туберкульоз, злоякісні новоутворення і діабет [79–91]. Отже, органи

управління охорони здоров'я по всьому світу приділяють підвищену увагу питанням боротьби з хронічними захворюваннями.

Сьогодні наша система охорони здоров'я потребує впровадження інноваційних рішень в області організації і практичного здійснення профілактики. Необхідно більш активно використовувати наукові та практичні досягнення як вітчизняного, так і світового досвіду в питаннях поширення інформації про здоровий спосіб життя людини.

Досягнення науки і техніки дедалі більше відсувають на другий план фізичну працю, віддаючи перевагу розумовій роботі з її складними психоемоційними навантаженнями. Мозок, серце, судини людини змушені працювати з незрівнянно більшою напругою, ніж її м'язова система, яка становить близько 40 % всього тіла.

Порушений нормальний фізіологічний баланс життєдіяльності організму людини породжує все нові недуги, що обмежують її життєдіяльність.

Люди не хочуть хворіти і передчасно старіти, вони шукають найбільш ефективні засоби збереження високої працездатності. У цих багатовікових і різнобічних пошуках людство пережило багато захоплень модними ліками, новітніми теоріями оздоровлення та омолодження, проте авторитет фізичних вправ від цього не тільки не похитнувся, але незмінно зріс. І все тому, що вплив рухів поширюється як на окрему систему або функцію, так і на весь організм людини в цілому.

Фізичні вправи приводять у дію природні резервні сили людини. Ніщо не в змозі відшкодувати нашій нервовій системі те, чим обдаровують її активна робота м'язів та оптимальні фізичні навантаження [92–99]. Заняття бойовим хортингом у спортивному залі, тренування у басейні, на стадіоні, спортивних майданчиках, лісових доріжках закладають основу високої працездатності, можливість до тривалої напруги найбільш складних функцій нервової системи.

Бойовий хортинг, правильно організовані тренувальні заняття – це своєрідне надійне плече, на яке можна і потрібно спиратися в будь-якому віці.

Адже, фізична культура є потужним акумулятором життєвих сил, вона приносить бадьорість і життєрадісність, гордість спортсмена за свої рухові вміння та можливості.

Висновок. Узагальнення результатів дослідження дає можливість зробити такі висновки.

Теоретичний аналіз наукової літератури та практичний досвід з проблеми вивчення позитивного впливу бойового хортингу, що сприяє формуванню здорового способу життя учнівської та студентської молоді та підвищенню рівня здоров'я старшокласників і студентів доводить, що дана проблема є актуальною, адже вона забезпечує подолання негативних тенденцій серед учнів гуртків та секцій бойового хортингу, пов'язаних з підвищеним функціонально-емоційного стану та необхідністю виховання й оздоровлення учнівської та студентської молоді.

Визначено основні загальнотеоретичні засади бойового хортингу як ефективної складової частини навчально-виховного процесу, спрямованої на задоволення запитів, інтересів учнівської та студентської молоді через виховний вплив тренера.

Структурована класифікація впливу фізичних вправ, які сприяють формуванню здорового способу життя учнівської та студентської молоді, має такі ознаки: інтенсивність (низька, середня, велика); вікова категорія (учнівська та студентська молодь 18–23 роки); стать (хлопці та дівчата); переважаючий прояв вольової якості (одна або декілька вольових якостей: цілеспрямованість, ініціативність, самостійність, наполегливість, дисциплінованість, рішучість, витримка,

організованість, діловитість, сміливість, мужність тощо, які формуються у процесі занять бойовим хортингом).

Обґрунтовано та експериментально перевірено ефективність особистісно орієнтованої технології формування здорового способу життя учнівської та студентської молоді у процесі занять бойовим хортингом, яка складається з трьох етапів: підготовчого, основного та завершального.

Вона передбачає врахування організації різних за характером і змістом видів навчально-виховної діяльності, методів, форм та засобів формування здорового способу життя учнів старшої школи та студентів закладів вищої освіти.

Таким чином, результати дослідження дають підстави стверджувати, що бойовий хортинг має високі потенційні можливості як засіб формування здорового способу життя учнівської та студентської молоді, розроблена педагогічна модель та технологія формування здорового способу життя учнівської та студентської молоді засобами бойового хортингу виявились ефективними, а це дозволяє говорити про досягнення поставленої мети і розв'язання основних завдань дослідження.

Перспективи подальшого дослідження. Подальша робота над визначенням ефективності особистісно орієнтованої технології формування здорового способу життя школярів і студентів у процесі занять бойовим хортингом, а також формуванням здорового способу життя учнівської та студентської молоді засобами бойового хортингу у констатувальному, формувальному та контрольному експериментах буде конкретизована в результатах дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабенко О. Г. Бойовий хортинг – провідник оборонного звичаю та філософії відданого українського воїнства / О. Г. Бабенко, Е. А. Єрьоменко, В. В. Вехтев // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 569–593.

2. Биченко Є. Л. Бойовий хортинг у формуванні готовності учнів старшого шкільного віку до служби в Збройних Силах України / Є. Л. Биченко, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 703–717.

3. Боднарчук О. Г. Бойовий хортинг для підготовки співробітників правоохоронних органів / О. Г. Боднарчук, Е. А. Єрьоменко, В. Р. Біла // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 226–242.

4. Будзихівський В. А. Бойовий хортинг і методичні підходи до організації самовиховання спортсменів / В. А. Будзихівський, Е. А. Єрьоменко, А. А. Ребрина // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 982–998.

5. Вербовський О. І. Бойовий хортинг у програмі всебічного виховання школярів / О. І. Вербовський, Е. А. Єрьоменко, В. М. Роханський // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 307–321.

6. Вехтев В. В. Бойовий хортинг у військовому мистецтві / В. В. Вехтев, Е. А. Єрьоменко, А. В. Тішин // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 827–840.

7. Ганчева В. І. Бойовий хортинг: методика застосування дихальних вправ у процесі занять / В. І. Ганчева, Е. А. Єрьоменко, Г. А. Коломoeць // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 667–682.

8. Гречана Л. О. Бойовий хортинг у новій українській школі / Л. О. Гречана, О. М. Гречаний, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 262–273.

9. Гречана Л. О. Бойовий хортинг у системі початкової школи закладів загальної середньої освіти / Л. О. Гречана, Е. А. Єрмоєнко, С. М. Солодько // Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матер. міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 28–29 травня 2020 р. / Мін-во освіти і науки України, Держ. наук. установа «Інститут модернізації змісту освіти», [та ін.]. – Київ, 2020. – С. 554–563.

10. Гурський О. О. Бойовий хортинг у впровадженні виховних технологій спортивно-оздоровчого спрямування для дітей та молоді / О. О. Гурський, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 634–652.

11. Дорошенко М. М. Бойовий хортинг та оптимізація управління навчально-тренувальним процесом підготовки висококваліфікованих спортсменів / М. М. Дорошенко, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Дубас // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 544–554.

12. Душков Є. С. Бойовий хортинг у програмі професійно-прикладної фізичної підготовки курсантів і співробітників поліції / Є. С. Душков, Е. А. Єрмоєнко, К. М. Кукушкін // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 365–376.

13. Єрмоєнко В. Засоби профілактики основних стоматологічних захворювань у студентів, курсантів, спортсменів бойового хортингу та співробітників правоохоронних органів / В. Єрмоєнко, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2018. – Вип. 9. – С. 116–126.

14. Єрмоєнко В. Е. Медичний контроль змагальної діяльності з бойового хортингу / В. Е. Єрмоєнко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 195–215.

15. Єрмоєнко В. Е. Медичні, фізіологічні та біохімічні чинники фізичної підготовки працівників поліції України за програмою бойового хортингу / В. Е. Єрмоєнко, Р. В. Кіблицький, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 288–306.

16. Єрмоєнко В. Стоматологічне здоров'я дітей та молоді як чинник спортивних успіхів у бойовому хортингу / В. Єрмоєнко, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 96–111.

17. Єрмоєнко Е. А. Аналіз навчально-тренувального арсеналу бойового хортингу : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 435 с.

18. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг. Збірник навчальних програм позакласних занять для учнів закладів загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 240 с.

19. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю : навч. програма / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во молоді та спорту України, Інститут модернізації змісту освіти МОН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 215 с.

20. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг. Навчальна програма спортивної секції з бойового хортингу для учнів середнього шкільного віку 5–9 класів : навч. програма / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 127 с.

21. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг. Програма гурткових занять для учнів молодшого шкільного віку : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 91 с.

22. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг. Програма позакласних занять для школярів молодшого шкільного віку 1–4 класів : навч. програма / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 111 с.
23. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг. Програма спортивної секції для студентів закладів вищої освіти : навч. програма / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Національна федерація бойового хортингу України. – К : ГС «НФБХУ», 2020. – 63 с.
24. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг. Програма спортивної секції для учнів старшого шкільного віку 10–11 класів : навч. програма / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 102 с.
25. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг: аспекти профілактики травм під час проведення змагань і тренувань / Е. А. Єрмоєнко, І. Р. Ільницький // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 322–334.
26. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг: вогнева підготовка співробітників правоохоронних органів / Е. А. Єрмоєнко // Тактика поводження зі зброєю : тези доповідей студентсько-курсантської інтернет-конф., 06 листопада 2020 р. / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 32–36.
27. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг: криміналістичні аспекти незаконного обігу вогнепальної зброї в Україні / Е. А. Єрмоєнко // Тактика поводження зі зброєю : тези доповідей студентсько-курсантської інтернет-конф., 06 листопада 2020 р. / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 37–41.
28. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг: принцип законності у забезпеченні правоохоронними органами особистої безпеки громадян / Е. А. Єрмоєнко, Й. Ю. Андруліс // Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань : матер. круглого столу, 05 лютого 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – С. 50–55.
29. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг: умови володіння прийомами особистої безпеки працівниками національної поліції України / Е. А. Єрмоєнко // Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань : матер. круглого столу, 05 лютого 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – С. 29–33.
30. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг – професійно-прикладний вид спорту правоохоронних органів України : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Національна федерація бойового хортингу України. – К : ГС «НФБХУ», 2020. – 203 с.
31. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг – виховна система школярів України / Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 240–251.
32. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг для дітей : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 151 с.
33. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг для здобувачів вищої освіти : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. – 78 с.
34. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг для правоохоронних органів України : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 217 с.
35. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг для студентів : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. – 70 с.
36. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг на уроці фізичної культури для учнів 8–9 класів закладів загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Ірпінь, 2021. – 87 с.
37. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у дитячо-юнацьких спортивних школах, спеціалізованих дитячо-юнацьких школах олімпійського резерву, школах вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладах спортивного профілю : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во молоді та спорту України, Інститут модернізації змісту освіти МОН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 222 с.

38. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у дитячо-юнацькій спортивній школі : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во молоді та спорту України, Інститут модернізації змісту освіти МОН України. – ГС «НФБХУ», 2020. – 220 с.
39. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у комплексі науково-педагогічних засобів виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів / Е. А. Єрмоєнко // Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. – 2020. – Вип. 189. – С. 120–128.
40. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у методиці виховання фізичної культури й основ здоров'я та визначення працездатності спортсменів учнівського і студентського віку [Електронний ресурс] / Е. А. Єрмоєнко, М. М. Дорошенко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)». – 2021. – Вип. 4 (134). – С. 45–54. – Режим доступу : <https://sprrc.com.ua/index.php/journal/article/view/387/376>.
41. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у програмі гурткової роботи вчителя / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 322–335.
42. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у різних аспектах виховання особистості : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут проблем виховання НАПН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 387 с.
43. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі виховання фізичної культури та основ здоров'я учнівської і студентської молоді [Електронний ресурс] / Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – 2020. – Вип. 6 (126). – С. 48–58. – Режим доступу : [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.6\(126\).12](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.6(126).12).
44. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі вищої освіти як засіб виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів / Е. А. Єрмоєнко // Фізичне виховання: проблеми та перспективи : монографія / Мін-во освіти і науки України, Польський нац. ун-т. – Житомир : Рута, 2020. – С. 255–270.
45. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі підготовки курсантів і слухачів освітніх установ правоохоронних органів України / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 26–41.
46. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі професійного вдосконалення співробітників органів внутрішніх справ / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 185–195.
47. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі професійної підготовки співробітників державних правоохоронних органів : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 222 с.
48. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі професійної підготовки співробітників правоохоронних органів / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 28–40.
49. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі формування етичних цінностей та службового обов'язку співробітників правоохоронних органів України / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конфер., 4–5 січня 2021 р., Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т держ. фіскальної служби України, Фак-т підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, Каф. спец. дисциплін та організації професійної підготовки ; наук. кер. П. В. Пашко ; голова орком. Е. А. Єрмоєнко [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 88–110.
50. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у спеціалізованих дитячо-юнацьких школах олімпійського резерву : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во молоді та спорту України, Інститут модернізації змісту освіти МОН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 215 с.
51. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у спеціалізованих навчальних закладах спортивного профілю : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во молоді та спорту України, Інститут модернізації змісту освіти МОН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 221 с.

52. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у школах вищої спортивної майстерності : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во молоді та спорту України, Ін-т модернізації змісту освіти МОН України. – Київ : ГС «НФБХУ», 2020. – 215 с.
53. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у школі : монографія / Е. А. Єрмоєнко // Мін-во освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти. – Київ : ГС «НФБХУ», 2021. – 240 с.
54. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як ефективний засіб військово-патріотичного виховання школярів і студентів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2018. – Вип. 9. – С. 31–39.
55. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб виховання фізичної культури та основ здоров'я студентів закладів вищої освіти / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 215–225.
56. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб військово-патріотичного виховання старшокласників / Е. А. Єрмоєнко, К. М. Кукушкін // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 273–287.
57. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб оптимізації функціональної підготовки студентів і курсантів спеціалізованих закладів вищої освіти та співробітників правоохоронних органів / Е. А. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 19–33.
58. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб прикладної психофізичної підготовки курсантів правоохоронних спеціальностей відомчих закладів вищої освіти / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 128–138.
59. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб професійно-психологічної підготовки співробітників правоохоронних органів України : монографія / Е. А. Єрмоєнко ; Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Нац. федерація бойового хортингу України. – К : ГС «НФБХУ», 2020. – 138 с.
60. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як система формування готовності співробітників правоохоронних органів до дій в екстремальних ситуаціях / Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 110–128.
61. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як чинник формування військово-патріотичних здібностей, фізичної культури та основ здоров'я учнівської молоді / Е. А. Єрмоєнко, І. В. Кузора // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. праць. К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2020. Вип. 8 (128) 20. С. 61–69.
62. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.
63. Зверев А. В. Бойовий хортинг у методиках вдосконалення силових якостей спортсменів різних вікових груп / А. В. Зверев, Е. А. Єрмоєнко, А. В. Тішин // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 593–603.
64. Зуб Р. В. Бойовий хортинг та його духовно-виховне призначення / Р. В. Зуб, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 873–893.
65. Каменюка О. В. Бойовий хортинг як осередок козацьких військових традицій української нації / О. В. Каменюка, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 594–606.
66. Карасевич С. А. Бойовий хортинг як засіб морально-етичного виховання особистості / С. А. Карасевич, Е. А. Єрмоєнко, В. Р. Біла // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 346–357.
67. Кассем Л. М. Лікарський контроль і медичне забезпечення спортивних змагань з бойового хортингу / Л. М. Кассем, В. Е. Єрмоєнко, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність

- правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 253–275.
68. Кіблицький Р. В. Бойовий хортинг: концептуальні засади розвитку і популяризації в Україні / Р. В. Кіблицький, Е. А. Єрьоменко, А. В. Тішин // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 502–514.
69. Кожухар В. М. Бойовий хортинг у вирішенні завдань військово-прикладної підготовки майбутнього захисника України / В. М. Кожухар, Е. А. Єрьоменко, В. В. Вехтєв // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 924–937.
70. Коломоєць Г. А. Бойовий хортинг і принципи формування духовно-моральної вихованості учнів / Г. А. Коломоєць, Е. А. Єрьоменко, В. В. Деревянко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 776–793.
71. Колос М. А. Бойовий хортинг: швидкісно-силова підготовка та оптимізація управління навчально-тренувальним процесом / М. А. Колос, Е. А. Єрьоменко, О. М. Сидоренко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 493–502.
72. Кривенко В. П. Бойовий хортинг у методиці професійно-прикладної фізичної підготовки студентів і курсантів спеціальностей правоохоронного спрямування / В. П. Кривенко, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 510–525.
73. Литвиненко А. М. Бойовий хортинг – комплексна система фізичного виховання особистості / А. М. Литвиненко, Е. А. Єрьоменко, В. Е. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 403–422.
74. Литвиненко А. М. Бойовий хортинг – традиції української бойової культури у справі виховання студентської молоді / А. М. Литвиненко, Е. А. Єрьоменко // Physical culture and sports in the educational space : innovations and development prospects : International scientific and practical conference, March 5–6, 2021. – Wloclawek, Republic of Poland : «Baltija Publishing». – P. 78–80.
75. Ляховець О. О. Бойовий хортинг як засіб виховання патріотизму у дітей дошкільного віку / О. О. Ляховець, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 305–315.
76. Мазур А. А. Бойовий хортинг як оздоровча система та засіб виховання фізичної культури студентів / А. А. Мазур, Е. А. Єрьоменко, І. В. Шевчук // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 276–287.
77. Митрофанов О. С. Бойовий хортинг: характеристика та аналіз рухового досвіду спортсменів у процесі тренувальної роботи / О. С. Митрофанов, А. М. Митрофанова, Е. А. Єрьоменко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 718–733.
78. Міщенко Т. В. Бойовий хортинг і методи організації професійно-фізичної підготовки співробітників правоохоронних органів України / Т. В. Міщенко, Е. А. Єрьоменко, С. А. Бабурнич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конфер., 4–5 січня 2021 р., Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т держ. фіскальної служби України, Фак-т підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, Каф. спец. дисциплін та організації професійної підготовки ; наук. кер. П. В. Пашко ; голова оргком. Е. А. Єременко [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 247–264.
79. Оржеховська В. М. Бойовий хортинг: регламентація і спрямованість рухової активності спортсменів / В. М. Оржеховська, Е. А. Єрьоменко, О. А. Мухін // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 652–667.

80. Остапенко О. І. Бойовий хортинг у забезпеченні особистої безпеки співробітників правоохоронних органів під час оперативно-службової діяльності / О. І. Остапенко, Е. А. Єрмоєнко // Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань : матер. круглого столу, 05 лютого 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – С. 20–24.
81. Остапенко О. І. Бойовий хортинг як засіб формування у старшокласників готовності до військової служби / О. І. Остапенко, Е. А. Єрмоєнко, А. В. Тішин // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 638–652.
82. Пашко П. В. Бойовий хортинг у професійній системі функціональної підготовки курсантів правоохоронних спеціальностей у закладах вищої освіти / П. В. Пашко, В. В. Чмелюк, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конфер., 4–5 січня 2021 р., Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т держ. фіскальної служби України, Фак-т підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, Каф. спец. дисциплін та організації професійної підготовки ; наук. кер. П. В. Пашко ; голова оргком. Е. А. Єрмоєнко [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 9–25.
83. Петрочко Ж. Бойовий хортинг як засіб виховання патріотизму у школярів і студентів / Ж. Петрочко, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 34–45.
84. Плеханов В. В. Бойовий хортинг: реалізація концепції розвитку національного професійно-прикладного виду спорту військовослужбовців та правоохоронців України / В. В. Плеханов, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 555–568.
85. Полторацький С. С. Бойовий хортинг у впровадженні воїнських традицій українського народу / С. С. Полторацький, Е. А. Єрмоєнко, В. Е. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 538–550.
86. Присяжнюк С. Бойовий хортинг та проблема активного відпочинку спортсменів у різні вікові періоди / С. Присяжнюк, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 206–218.
87. Пустолякова Л. Бойовий хортинг у системі навчання фізичних вправ загального розвитку та спеціально-підготовчих вправ на заняттях з фізичного виховання у закладах вищої освіти / Л. Пустолякова, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2019. – Вип. 11. – С. 187–195.
88. Рибалко В. Б. Бойовий хортинг як ефективна система виховання особистісних цінностей людини / В. Б. Рибалко, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конфер., 4–5 січня 2021 р., Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т держ. фіскальної служби України, Фак-т підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, Каф. спец. дисциплін та організації професійної підготовки ; наук. кер. П. В. Пашко ; голова оргком. Е. А. Єрмоєнко [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 381–393.
89. Роханський В. М. Бойовий хортинг та оцінювання рівня професійно-прикладної підготовленості співробітників силових структур України / В. М. Роханський, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 482–492.
90. Рудей Д. Ю. Бойовий хортинг у комплексі виховних засобів спортсменів шкільного віку / Д. Ю. Рудей, О. М. Гречаний, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – С. 334–343.
91. Сазонова Т. В. Бойовий хортинг як система емоційно-вольової підготовки кваліфікованих спортсменів / Т. В. Сазонова, О. В. Каменюка, Е. А. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 1. – С. 185–204.
92. Сидоренко О. М. Бойовий хортинг і соціально-педагогічні аспекти військово-патріотичного виховання школярів / О. М. Сидоренко, Е. А. Єрмоєнко, К. М. Кукушкін // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 603–620.

93. Сичов С. Бойовий хортинг та особливості оптимізації управління атлетичним тренуванням у процесі спортивної діяльності / С. Сичов, Е. Єрмоєнко // Теорія і методика хортингу. – 2017. – Вип. 8. – С. 219–225.

94. Сокол Є. М. Бойовий хортинг як явище традиційної військово-бойової культури українського народу / Є. М. Сокол, Е. А. Єрмоєнко, В. П. Кривенко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 805–823.

95. Степанюк А. В. Бойовий хортинг як системний чинник громадянської освіти і патріотичного виховання дітей та молоді / А. В. Степанюк, Е. А. Єрмоєнко, Ю. С. Шукалюк // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 665–682.

96. Федорченко Т. Є. Бойовий хортинг і методика проведення занять в умовах здоров'язберігальної педагогіки / Т. Є. Федорченко, Е. А. Єрмоєнко, В. Е. Єрмоєнко // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2020. – Ч. 2. – С. 695–713.

97. Шаповал М. В. Бойовий хортинг як шлях українського воїна / М. В. Шаповал, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 910–923.

98. Шевчук І. В. Бойовий хортинг у впровадженні ефективних методик військово-патріотичного виховання спортсменів / І. В. Шевчук, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 785–804.

99. Шукалюк Ю. С. Бойовий хортинг та основи самозахисту людини / Ю. С. Шукалюк, Е. А. Єрмоєнко, А. В. Степанюк // Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. міжнар. наук.-практ. конф., 4–5 січня 2021 р., Ірпінь / Мін-во фінансів України, Ун-т держ. фіскальної служби України, Фак-т підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, Каф. спец. дисциплін та організації професійної підготовки ; наук. кер. П. В. Пашко ; голова оргком. Е. А. Єрмоєнко [та ін.]. – Ірпінь, 2021. – Ч. 3. – С. 234–246.

Shyshko A. P., Yeromenko E. A., Kryvenko V. P.

The effectiveness of personality-oriented technology for the formation of a healthy lifestyle of schoolchildren and students in the process of combat horting

***Abstract.** The purpose of this research is to study the effectiveness of personality-oriented technology of forming a healthy lifestyle of schoolchildren and students in the process of combat horting, to identify and scientifically substantiate the positive impact of combat horting, contributing to the formation of healthy lifestyles and improving the health of high school students and students. The material on the concept and approaches to the classification of physical exercises and health-improving elements of combat horting, criteria for diagnosing the level of formation of a healthy lifestyle of school and student youth is presented. Theoretical analysis of the problem of studying the effectiveness of personality-oriented technology of forming a healthy lifestyle of schoolchildren and students in the process of combat horting, as well as the formation of a healthy lifestyle of high school students and the conditions of health, general and special physical exercises of combat horting to improve efficiency. body systems of schoolchildren and students engaged in sports sections and combat horting clubs in general secondary and higher education.*

***Key words:** personality-oriented technology, combat horting, healthy lifestyle, physical exercise, student youth, students.*

Наукове видання

БОЙОВИЙ ХОРТИНГ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

(українською, англійською та російською мовами)

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

Матеріали представляють узагальнені результати досліджень у напрямі теоретичних та практичних аспектів удосконалення професійних компетентностей фахівців бойового хортингу у системі правоохоронних органів України.

04–05 січня 2021 р., м. Ірпінь, Університет ДФС України

Частина 1

Колектив авторів
Друкується в авторській редакції

Упорядник: Е. А. Єрмоменко

Підписано до друку 12.01.2021 р.
Формат 84x108/16
Умов. друк. арк. 148,99

Папір офсетний
Друк офсетний
Гарнітура Times

Зам. № 0239
Наклад 50 пр.

Підготовлено до друку Видавничо-поліграфічним центром Університету ДФС України.
08205, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції (серія ДК № 5104 від 20.05.2016 р.)

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ МЛІЦІЇ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**